

**DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET**

Akademiraadets opgave er at fremme kunsten og rådgive staten i kunstneriske spørgsmål

Kongens Nytorv 1, 2. sal tv. i porten, 1050 København K

Tlf +45 33 74 49 10 Fax 33 15 68 41 e-post: info@akademiraadet.dk www.akademiraadet.dk

Kulturministeriet, kum@kum.dk
Kulturarvsstyrelsen, post@kulturarv.dk

Charlottenborg, den 14. oktober 2009

25.02a kommentar til bygn.bev.srapport 2009

Rapport fra udvalget om bygningsbevaring, Kulturministeriet & Kulturarvsstyrelsen 2009

Akademiraadet har drøftet rapporten om bygningsbevaring og har følgende bemærkninger til det afsluttede udvalgsarbejde.

Folketingets Kulturudvalgs beretning fra 2007 pegede blandt andet på behovet for at skabe et overblik over, hvilke bygninger, bygningshelheder og bysammenhænge, der skal bevares for eftertiden set i en bredere kulturhistorisk, arkitektonisk og kvalitetsmæssig sammenhæng. Baggrunden for beretningen var Folketingets drøftelser, som blandt andet sigtede på, at et lovforberedende udvalg skulle redegøre for: "at det ikke kun er enkelte genstande – bygninger m.m. – som er bevaringsværdige, men at også hele miljøer kan udgøre en værdi, vi ønsker at bevare. Historien om livet på en herregård eller i en by bliver ikke fortalt i alle sine aspekter, hvis man kun har bevaret enkelte bygninger. Derfor kan det i nogle tilfælde være hensigtsmæssigt at frede hele miljøer, hvilket er svært inden for den nuværende lovgivnings rammer."

Akademiraadet finder det beklageligt, at Kulturministeriet ikke har inddraget de vanskelige problemstillinger i udvalgsarbejdet, som Folketingets Kulturudvalg her pegede på. Problemstillinger, som i det sidste årti har været debatteret inden for de mange fora af bygningskulturens aktive institutioner, fordi de mangler en lovmæssig ajourføring helt på linje med den udvikling, som bl.a. er udtrykt i den nævnte Granada Konvention fra 1985, som Danmark og mange andre lande har tilsluttet sig. Hovedsigtet i konventionen er en integration af bevaringsarbejdet i den fysiske planlægning, modsat den danske model, hvor der er sket en forvaltningsmæssig adskillelse mellem by- og landskabsplanlægningen og bevaringen af bygningskulturen.

Dette er efter rådets skøn et påtrængende problem, som bør belyses nærmere, men i stedet har man valgt at begrænse udvalgsarbejdets *hoved*perspektiv til de fredede bygninger.

Relationen mellem den fredede bygning og de bevaringsværdige bygninger overlades som hidtil til kommunerne, hvor et mindretal af udvalget derfor anbefaler, at kommunerne forpligtes til at udarbejde bevarende lokalplaner for middelalderlige bykerner. Denne anbefaling kan ses som et korrektiv til den hidtidige fredningsprocedure, som ikke behøver eller skal tage hensyn til de omgivelser, et fredet hus kommer til at ligge i. Derved sender fredningsinstitutionen det paradoksale signal til byområderne, at det enkelte hus er en selvstændig enhed, der ikke behøver at tage hensyn til naboen eller omgivelserne. Forholdet mellem en historisk bygningsmasse og konteksten er med andre ord stadig et uløst problem for de kræfter, der søger at udvikle en sammenhængende bygningskultur i landet. Man kunne her forestille sig nogle reguleringsmodeller for at indføre beskyttelseszoner og/eller områdereguleringer af en frednings omgivelser, som man kender det fra andre lande i det internationale bevaringsarbejde.

Udvalgets rapport giver efter rådets skøn ikke helt det ønskede overblik og den nødvendige klarhed, idet en række aktuelle og væsentlige problemstillinger ikke drøftes nærmere. Det gælder eksempelvis den stadige reduktion i styrelsens ressourcer, som kan observeres gennem flere årtier. Det er også påfaldende, at rapporten, efter halvandet års arbejde, har meget få og reelle lovforberedende perspektiver, der kan ajourføre ministeriets hidtidige forvaltningspraksis. Rapportens anbefalinger bliver uklare som prioriteringsredskaber, idet de ligger som både flertals- og mindretals anbefalinger. Det havde måske været mere optimalt, hvis udvalgets diskussioner og uenigheder var kommet klart til udtryk, så resultatet ikke var blevet en konsensusrapport med få mindretalsudtalelser.

Akademiraadet kan dog på trods af både fler- og mindretals udtalelser tilslutte sig, at der findes og rejses ressourcer og faglig ekspertise til en række af anbefalinger, herunder særligt:

- At der gennemføres en systematisk fredningsgennemgang af alle de fredede bygninger, baseret på, at hver enkelt bygning besigtiges og vurderes med henblik på at udarbejde fredningsbeskrivelser, hvor der for hver bygning laves individuelle, vejledende handlingsplaner.
- At den lovbestemte sagsbehandling styrkes mandskabsmæssigt med professionel faglig ekspertise for at sikre en hurtig og effektiv sagsbehandling.

Akademiraadet vil samtidig på baggrund af bemærkningerne i indledningen anbefale, at der snarest tages initiativ til et lovforberedende arbejde, der fokuserer på de problemer, som Folketinget drøftede forud for det aktuelle udvalgsarbejde.

Venlig hilsen

Kristine Jensen

formand for Akademiraadet